Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. postale - II Gruppo

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34170 Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
34135 Trieste, Vicolo d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina . . . . . L 1.500
Letna naročnina . . . . . L 3.000
Letna inozemstvo . . . . . L 4.000
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXII. - Štev. 9 (1089) | Gorica - četrtek, 26. februarja 1970 - Trst | Posamezna številka L 70

Sprememba „struktur“

Pogosto poslušamo in beremo zahteve po spremembi družbenih temeljev ali — z moderno besedo — »struktur«. Te zahteve postavljajo študentovske organizacije, delavski sindikati, politične stranke, dà, celo na nekaterih sestankih duhovnikov se slišijo zahteve po spremembi struktur v Cerkvi. Pri tem pa je značilno, da tisti, ki to govorijo, navadno ne vedo povedati, v čem naj bi bila ta sprememba struktur.

Značilno je to, da govorijo o potrebi spremembe družbenih temeljev navadno oni, ki spadajo v tabor levičarjev, javnih in prikritih komunistov in njihovih sopotnikov. Njih zahteva po spremembi se nanaša le na družbene temelje svobodnega sveta.

Ta si je pod vplivom krščanstva zgradil določene družbene temelje, ki jih označujemo z besedami »demokratski družbeni red«. Značilni zanj so svoboda mišljenja, vesti, prepričanja in vere tako v govorjeni kot pisani besedi; potem svoboda združevanja, gibanja, zborovanja in izbire poklica; nato enakopravnost in enakost ljudi pred zakonom in oblastmi ter pravica do osebne varnosti in neodvisnosti sodnikov; sledijo potreba po priznanju zasebne lastnine, ki pa mora biti v službi družbe, nadalje pravica, da starši odločajo o izbiri tipa šole za vzgojo svojih otrok; pravica vseh do dela in primernega družinskega zaslužka; in končno: sistem demokracije, tj. pravica vseh državljanov, da z glasovanjem odločajo o vseh vprašanjih javnega življenja.

To so torej bistveni družbeni temelji ali strukture svobodne demokratske in zato tudi krščanske družbe. Tem nasproti stojijo temelji komunistične družbe, ki onemogočajo svobodo vere, prepričanja, združevanja, kjer je možna le ena stranka — vsemogočna partija, kjer ni dovoljena zasebna pobuda, ni neodvisnih sodišč in svobodnega šolstva.

Premnogi od tistih, ki danes zahtevajo v zapadnem svetu spremembo struktur, dejansko ne zahtevajo nič več in nič manj kot uvedbo komunističnega družbenega reda, le da se ne upajo priti na dan z jasno besedo in zavijajo svoje namene v zveneče geslo o »spremembi struktur«.

Res so potrebne tudi v svobodnem demokratskem družbenem redu nekatere reforme v skladu z duhovnim napredkom človeštva. Marsikje so plače še premalo socialne, agrarna reforma neizvedena, nižji sloji nezaščiteni pred gospodarsko premočjo bogatih. Toda to ne pomeni, da je treba porušiti sedanji družbeni red. Ne uničiti, temveč zboljšati ga je treba v duhu evangelija. Obračati se na komunizem za njega spremembo je največja zabloda, saj se je ta sistem povsod, kjer je prišel na oblast, izkazal za nečloveškega, protinaravnega, nasilnega in nazadnjaškega.

S. R.

Arabski fanatizem ne pozna meja

Ko že ne morejo Arabci blizu Izraelcem na vojnem področju, jim pa skušajo škoditi z atentati vsake vrste. Zadnje čase so prišli v modo zlasti bombni napadi na letala, ki vozijo potnike v Izrael. Namen teh atentatov je jasen: tuje letalske družbe naj bi opustile polete v Izrael, turisti naj bi se odpovedali obiskom Svete dežele, Izrael naj bi postal osamljen in odvraten kot kaka garjeva ovca.

Arabci so gorki tudi na vse tiste, ki odklanjajo njih terorizem in ga obsojajo. Po njih mnenju naj bi ves svet bil v sporu z Judi, ker so v njem oni. Na Švicarje so posebno jezni. Lani 18. februarja so namreč arabski teroristi napadli z bombami izraelsko potniško letalo, ki je imelo odleteti iz Züricha v Tel Aviv. Pri tem je bil ubit izraelski pomožni pilot. Švicarske oblasti so izsledile vse tri atentatorje in jih krepko obsodile: vsak je dobil 12 let ječe, nato pa še 15 let ne bodo smeli stopiti na švicarska tla.

Sedaj so se jim Arabci maščevali tako, da so v štirimotorno letalo švicarske letalske družbe »Swissair« med prtljago namestili peklenski stroj. Eksplozija se je primerila kmalu potem, ko se je letalo dvignilo z letališča Kloten pri Zürichu. Posledica eksplozije je bila, da je zrakoplov zgrmel na tla. Vsi potniki (38) s posadko vred (9 oseb) so se ubili. Med potniki je bilo petnajst izraelskih državljanov.

Isti dan je prišlo do eksplozije na avstrijskem letalu, ki je komaj vzletelo iz Frankfurta v Zahodni Nemčiji. V tem avionu je potovalo poleg petih članov posadke 33 oseb. Pri eksploziji ni bil nihče ranjen, pa tudi letalu je uspelo vrniti se na zemljo.

Splošno zgražanje je po svetu vzbudila tudi vest o nedavnem požaru v domu onemoglih za Jude v Münchenu na Bavarskem. Ogenj je bil očividno podtaknjen. Pri požaru je zgubilo življenje sedem starčkov, ranjenih pa jih je bilo devet. Zvezni zahodnonemški minister za notranje zadeve Genscher je izjavil, da vse kaže na to, da obstaja zveza med požigom judovskega doma onemoglih in med atentatom na izraelsko letalo v Münchenu, do katerega je prišlo pred desetimi dnevi.

Govori se, da bodo nekatere letalske družbe za nekaj časa prekinile prevoz potnikov in blaga v Izrael. S svojega stališča imajo morda prav, a bil bi pravi absurd, če bi mednarodni krogi ničesar ne ukrenili za varnost letalskih voženj, saj bi s tem dali prav Arabcem in njih zločinski dejavnosti, kaznovali pa žrtve njih terorizma, Izrael in njegovo prebivalstvo. Sprejeti bi bilo treba take vrste ukrepov, ki bi krepko prizadeli interese arabskih vlad, npr. prekiniti ves letalski promet v arabske države. Toda dokler Sovjetska zveza hujska Arabce zoper Izraelce in jih Tito vzpodbuja, naj ne popuste izraelskemu »agresorju«, je težko misliti, da se bo varnost v letalskem prometu kaj utrdila. Preveč je raznih političnih in gospodarskih interesov, da bi zapadne sile Arabcem ostro stopile na prste kot to zaslužijo.

Predsednik moli za mir

Zambijski predsednik je v svojem novoletnem govoru po televiziji nagovoril tudi voditelje Cerkvá: »Izkoriščam dano priložnost, da povem, koliko novih idej in spodbud sem bil deležen pri sodelovanju z vami, cerkvenimi voditelji. S srečanji ob raznih važnih priložnostih ste pokazali skrb za Zambijo. Hvaležen sem vam, ker sodelujete pri gospodarskem razvoju naše mlade države. Predvsem pa bi se vam rad zahvalil za vaše molitve. Skupno molimo za mir, kot nam priporoča papež Pavel VI. Upajmo, da se bo pravi mir naselil najprej v srcih posameznikov in se razširil v srca naših bližnjih. Začenjamo novo leto in novo desetletje z božjim blagoslovom. Bog blagoslovi Zambijo in njen napredek!«

Papež in nove poljske škofije

Poljska škofovska konferenca je v svojem poročilu objavila izjavo kardinala Višinskega: »Papež je z vso dobrohotnostjo sprejel memorandum poljskih škofov o ureditvi škofij na nekdanjem nemškem ozemlju. Dejal je, da apostolski sedež razume pomembnost tega vprašanja za poljski episkopat in da bo njihovi spomenici posvetil vso pozornost.«

Težave pri sestavi nove vlade

Kot znano, je predsednik italijanske države Saragat poveril dosedanjega ministrskega predsednika Rumorja, da znova sestavi vlado. Ta naj bi bila sestavljena iz štirih strank in nadaljevala tradicijo leve sredine. Poslanstvo, ki ga je sprejel Rumor, ne dopušča slepomišenja: ali vlada leve sredine ali vrnitev mandata v Saragatove roke.

Politični opazovalci so mnenja, da bo ta teden odločilen, ali bo Rumor uspel v svoji nameri ali ne. Glede tega je še veliko negotovosti, saj je treba izjasniti niz vprašanj, od katerih bo zaviselo delo in življenje bodoče vlade.

VPRAŠANJE OMEJENE VEČINE

Prvi problem, v katerem se morajo vodstva demokristjanov, socialistov, socialdemokratov in republikancev zediniti, je omejitev večine. To vprašanje zanima zlasti socialdemokrate, saj so prav z njim opravičili razbitje socialistične združene stranke.

Socialdemokrati stojijo na stališču, da ne sme vlada nikdar sprejeti pri glasovanjih pomoči levičarske opozicije, če jo nudijo komunisti. Po mnenju socialdemokratov bi morala vlada takoj odstopiti, če bi pri kakem glasovanju zmagala ta ob odločilnem prispevku komunističnih glasov. Levica v krščansko-demokratski stranki in De Martinovi socialisti to stališče zavračajo; oni menijo, če je predlagani zakon dober in ima vlada željo, da je sprejet, zakaj zavrniti komunistične glasove?

Galloni, eden vodnikov levice v Krščanski demokraciji je na račun socialdemokratskega antikomunizma zelo modro dejal: »Če so socialdemokrati tako alergični na račun komunističnih glasov, kako to, da s tako lahkoto in brez pomislekov sprejemajo njih pomoč, ko gre za izglasovanje zakona o razporoki? Ali naj velja načelo o omejitvi večine vedno in povsod ali pa naj se ga pusti dosledno pasti.«

Naj spomnimo v tej zvezi, da je bil pred leti socialdemokratski voditelj Saragat izvoljen za predsednika države prav z glasovi komunistov. Tedaj so bili njih glasovi kar v redu, prav nič niso smrdeli in nihče od socialdemokratov ni govoril o omejitvi večine. Sploh se zdi, da postajajo socialdemokrati vedno bolj nestrpni do drugomislečih. Gorje, če drugi ne sledijo njihovim nazorom! Takoj jih proglasijo za desničarje, konservativce, integraliste, dà, včasih kar za fašiste. Dejansko so pa socialdemokrati tisti, ki drsijo vedno bolj na desno in se vedno bolj vežejo z industrijskimi krogi. Z drugo besedo: iz delavske stranke se počasi prelevljajo v meščansko in laicistično, tj. do Cerkve nestrpno stranko. Če bo šlo tako naprej, se bodo lahko kmalu združili z italijanskimi liberalci, saj so že v mnogočem z njimi na isti liniji.

Toda problem omejitve večine je treba rešiti na vsak način, drugače lahko nova vlada pade pri prvem glasovanju. Zdi se, da bo prišlo do kompromisa kot že tolikokrat: pred vsakim glasovanjem naj bi vlada odločila, ali so glasovi leve opozicije bistveno potrebni ali samo dodatni. V zadnjem primeru se jih sprejme, v prvem odkloni.

ZADEVA RAZPOROKE

Druga huda ovira za sestavo nove vlade je vprašanje razporoke. Vatikan smatra, da je nerazvezljivost zakona del konkordata in da se tega ne more enostransko tolmačiti ne da bi bil tudi Vatikan vključen v razpravo.

Laicistične stranke — spet so najbolj glasni pri tem socialdemokrati — so takoj vzdignile hrup, da Vatikan nima pravice protestirati, ker da je italijanski parlament neodvisen in pomeni vatikansko stališče vmešavanje v notranje italijanske zadeve.

Rumor kot predstavnik Krščanske demokracije je skušal duhove pomiriti tako, da je ostalim strankinim vodstvom prikazal problem v drugi, bolj nepristranski luči. Dejal je, da je konkordat pogodba med dvema državama, torej že ni več samo notranja italijanska zadeva. Vatikan ima vso pravico, da diplomatsko intervenira, ko smatra, da je bil določen člen konkordata enostransko odpravljen. Diplomatska dostojnost bi zahtevala, da ko se je začela bitka za razporoko v parlamentu, da bi bil Vatikan o tem uradno obveščen; še bolj prav bi bilo, če bi bili sploh pred razpravo v parlamentu zastopniki italijanske države in Vatikana o zadevi skupno razpravljali. Tudi v sedanjem stanju zadeve razporoke bi bilo pošteno, da se Vatikan seznani z dejanskim položajem in se poslušajo tudi njegovi razlogi ter ugovori. Vso zadevo z razporoko naj bi se trenutno raje malo porinilo v ozadje. Senat itak nekaj časa o njej ne bo mogel razpravljati; sedaj je najprej na vrsti zakon o deželnih financah, nato bodo na vrsti deželne in pokrajinske volitve, tem bodo sledile parlamentarne počitnice in ko bo prišla jesen, bo zadeva z razporoko tudi v zvezi z Vatikanom že bolj razčiščena.

Ni še gotovo, ali bodo laicistične stranke to Rumorjevo stališče osvojile. Zanimivo je, da De Martinovi socialisti tega vprašanja ne ženejo tako na konico kot socialdemokrati. Smatrajo, da je cel kup bolj perečih vprašanj kot je razporoka. Seveda, nepočakanost nekaterih in zagrizenost drugih lahko tudi iz razporoke napravita osrednji problem in onemogočita sestavo vlade.

DRUGI PEREČI PROBLEMI

Da bo porod nove vlade še težji, se problemu omejene večine in razporoke pridružujejo še drugi pekoči problemi. Prvi je vprašanje krajevnih uprav. Socialdemokrati zahtevajo, da mora načelo povezave strank leve sredine veljati ne le za vladni okvir, temveč tudi za dežele, pokrajine in občine. Socialisti to stališče odločno odklanjajo in tudi levica v KD je z njimi. Mnenja so, da so krajevne prilike dostikrat različne od splošno državnih in če se izkaže, da ni mogoče sestaviti kakega odbora s strankami leve sredine, naj se išče rešitev v drugih povezavah, tudi s komunisti, kajti več velja urejena uprava občine ali dežele kot pa kaka komisarska vlada.

Pri sestavi nove vlade povzroča nemajhne težave tudi amnestija, katero naj bi nova vlada podelila za prekrške, ki so jih delavci zagrešili lani v jeseni v zvezi s stavkami za obnovitev delovnih pogodb. Dejstvo je, da so se delavci marsikje vedli zelo nasilno, razbijali stroje, pustošili tovarne, na cestah napadali policijo. Razumljivo je, da so prizadeti sprožili zoper taka nasilstva sodni postopek. Pa so se prizadeti kar nenadoma začutili žrtve preganjanja. Delavski sindikati so začeli govoriti o maščevanju delodajalcev in da se delavce zasleduje, ker so se borili za svoje pravice.

Ministrski predsednik Rumor je te vrste trditev odločno zavrnil, češ da kar gre sodno pot, se mora tudi na sodišču razčistiti. Če delavci niso krivi, bodo itak sodišča to izjavila; če pa so, jih mora zakon enako zadeti kot druge državljane. Kam pa bi prišli, če bi neke plasti državljanov lahko prestopale zakon brez strahu, da jih čaka nato kazen? Konec bi bilo pravnega reda in neodvisnost sodišč bi postala le še oguljena fraza.

Toda De Martinovi socialisti mislijo drugače. Slovesno so že izjavili, da ne gredo v vlado, če ne bo sprejet sklep o amnestiji za delavske prekrške. S tem seveda posredno priznavajo, da je res prišlo do njih, amnestija pa bo služila za potuho vsem tistim, ki si skušajo svoje pravice zagotoviti z razbijanjem in divjanjem. Krščanski demokrati in socialdemokrati zato socialistom ponujajo splošno amnestijo, ki bi seveda vključila tudi prizadete delavce, a ne bi bila sprejeta le zaradi njih in samo njim v prid.

Po vsem tem povedanem ni težko uvideti, da bodo bodoči dnevi res odločilni: ali bodo stranke v igri znale kaj žrtvovati od svojih stališč in s tem pokazale, da dajejo prednost koristim ljudstva pred svojimi strankarskimi interesi ali pa bodo še bolj dokazale, da so v svojih temeljih gnile in egoistične ter da ne znajo delati drugega kot pripravljati komunizmu pot na oblast.

Deželna enciklopedija

V petek, 20. februarja so v Krožku za kulturo in umetnost v Trstu predstavili prvo knjigo deželne enciklopedije. Ta enciklopedija bo posebne vrste, ker bo obravnavala posamezne predmete ne po besedah, temveč po področjih. Sestavke bodo prispevali sami priznani avtorji.

Nas to veliko delo zanima predvsem v toliko, kolikor bo obravnavalo tudi slovensko stvarnost v deželi. Pri najboljši volji ne smemo mimo dejstva, da v Furlaniji-Julijski Benečiji živi in dela tako močna slovenska narodna skupnost, ki jo je treba nekje dostojno predstaviti italijanski širši javnosti. Če bo uredniškemu odboru uspelo (upajmo, da naše niso le prazne želje) prikazati to našo skupnost, njeno življenje, njeno delo, njene stvaritve ter njene pisatelje in pesnike, italijanskim sodržavljanom, bo s tem ta odbor odpravil veliko vrzel v italijanski kulturi in s tem dokazal ne samo znanstveno objektivnost, ampak tudi zrelo odprtost za razumevanje pestrosti današnjega sveta. Na njihovih objektivnih preučevanjih in poročanju bodo drugi prav gotovo lažje iskali in našli pot za mirno in pravično reševanje še mnogih nerešenih problemov. V želji, da bi to naše pričakovanje ne bilo razočaranje, želimo vsem pobudnikom veliko uspeha.

Dr. M.

O latinščini v novi liturgiji

Ko sem blagoslavljal hiše, se mi je pripetilo, da so me v neki družini ustavili na vratih in sin me je vprašal: »V kakšnem jeziku boste molili?« Odgovoril sem: »Kakor želite, v italijanščini ali v latinščini.« Družina je bila namreč italijanska. »Če boste molili v latinščini, vas sprejmemo, drugače pa ne.« Seveda sem molitve opravil v latinščini. Navajam ta zgled zato, da opozorim na dejstvo, kako niso vsi z veseljem sprejeli novih odredb Cerkve glede živih jezikov pri liturgiji.

Ker je Cerkev dobra mati, ne želi odbiti nobenega svojih otrok in zaradi tega dovoljuje še naprej uporabo latinščine v liturgičnih obredih, kjer to želijo in kjer je umestno. To je jasno razvidno iz koncilskih odlokov in iz poznejših dokumentov Sv. Sedeža. Mnogi gorečneži nove liturgije pa tega nočejo vedeti in so zato čez noč uvedli v celotno liturgijo žive jezike in postali naravnost preganjalci latinščine. Prišli smo iz enega nasprotja v drugo: prej povsod latinščina, zdaj nikjer več. In vendar so verniki, ki ljubijo latinščino v liturgiji in ki bi radi prisostvovali latinskim mašam.

Prišla je k meni izobražena italijanska oseba, ki se je pritožila, zakaj ni nikjer več maše v latinskem jeziku. »Tu živimo v mestu; precej nas je, ki ljubimo latinščino, ki smo navezani na prejšnje latinske maše. Zakaj nam ne dajo vsaj ene maše v latinskem jeziku? Skrbijo za mladino, da lahko ima "beat" maše, zakaj nihče ne poskrbi za nas, ki bi radi še naprej imeli maše v latinščini?«

Razložil sem ji, da je Sv. Sedež priporočil, naj bodo vsaj v mestih maše tudi v latinšični za tiste, ki latinščino ljubijo. Zato naj se obrne na g. nadškofa in ga v imenu svojem in drugih prijateljev prosi, naj poskrbi v mestu za mašo tudi v latinščini. Ne vem, ali je to napravila. Vsekakor v goriškem mestu imamo "beat" maše, latinskih maš pa nikjer več. Čujem, da je drugod enako. Latinščino so popolnoma izgnali iz cerkva kakor garjevo ovco, čeprav je bila 1500 let neomejena vladarica v zapadni Cerkvi, včasih tudi v veliko duhovno škodo vernikov in Cerkve same.

Povedali so mi, da je v neki veliki mestni župniji, kjer imajo večje število maš, cerkveni zbor prosil župnika, naj bi ohranil pri eni maši tudi latinsko petje, berila naj le bodo v živem jeziku. Toda župnik je željo zbora odklonil, češ da ljudstvo latinščine ne razume. Škof je župnikovo odločitev potrdil.

Ob takih in podobnih zgledih se človek vprašuje, kako je to mogoče posebno danes, ko po radiu in televiziji posluša mladina popevke v vseh mogočih jezikih, v italijanščini, angleščini. Ali res vsak mladi človek razume vse te jezike, ko vrti gramofonske plošče? Saj velikokrat tujega jezika niti prav brati ne zna. In vendar petje razume. Samo v cerkvi ne razumemo več, kaj pomeni Gloria in excelsis Deo.

S temi svojimi mislimi hočem samo na to opozoriti, da smo v liturgiji šli predaleč in da uvajamo novo »uravnilovko«, prej latinsko, zdaj protilatinsko. »In medio stat virtus,« so pravili stari modrijani. Iščimo srednjo pot tudi v liturgiji. Pustimo mesto tudi latinščini. Vsaj ob izrednih priložnostih bi lahko zopet slišali kak latinski Tantum ergo ali Glorio pri maši. Po mestih naj bi se uvedla v kaki cerkvi tudi maša v latinskem jeziku. Zakaj bi ne ustregli vernikom, ki si to želijo? Ali naj zagrenjeni rajši ostanejo doma brez maše? Namen Cerkve pri uvedbi živih jezikov v liturgiji gotovo ni bil ta.

(r+r)

Prof. Vinku Vovku v spomin

Naravnost pretresla nas je vest, da je v Združenih državah Severne Amerike preminul nekdanji ravnatelj slovenskega znanstvenega liceja v Trstu dr. Vinko Vovk.

Pokojni se je rodil leta 1919 v Šentjurju ob Južni železnici pri Celju. Gimnazijo je končal v Celju, v Ljubljani pa je diplomiral iz matematike in fizike. Po padcu fašizma se je prebil preko fronte v Italiji na zavezniško stran pri Bariju. Tam je tudi nekaj časa služboval na liceju. Leta 1945 se je ob koncu vojne ustavil v Trstu, kjer je zastavil vse svoje sposobnosti pri organiziranju nastajajočega slovenskega šolstva. Bil je prvi demokratično izvoljeni ravnatelj znanstvenega liceja in je vodil ta zavod v splošno zadovoljstvo. Težave so bile velike, a pokojni jih je znal čudovito premostiti in premagovati. Ni bil prijatelj organizacij, a bi bilo težko najti koga, ki je znal lepše in boljše organizirati kot on. Spomnimo se samo na lepe šolske prireditve znanstvenega liceja, letovanja poleti in pozimi, brez sredstev in sredi težav. Vedno je bil poln načrtov. Ker se v Trstu vsled neurejenih razmer ni mogel popolnoma razviti, se je leta 1956 odločil za Združene države. Takoj se je zaposlil pri družbi General Electric, a ni vzdržal. Hotel je biti samostojen. Ustanovil je lastno gradbeno podjetje, si ustvaril družino in polno zaživel. Sredi dela ga je pred leti zadela nesreča, iz katere si ni več opomogel in mu je dejansko že pritisnila znak počasnega konca. Zdržal je, dokler je mogel. Toda 28. januarja je v Arizoni, kjer je iskal zdravja, omahnil.

Pokojni prof. Vinko Vovk je bil otrok tiste generacije, kateri je prva vojna dala pečat vojne sirote, druga vojna pa preprečila razmah njegovih sil in sposobnosti. Odkril jih je v Ameriki, a ta se njemu ni odkrila in nasmehnila. Omahnil je sredi dela in načrtov, ko bi ga družina in slovenska skupnost v Ameriki najbolj potrebovali. V Trstu je njegovo ime tesno povezano z organizacijo slovenskega šolstva, tu je imel veliko prijateljev in znancev, katerim bo ostal spomin nanj vedno svetal. Naj v miru počiva.

Dr. M. Š.

Resolucija

konference o problemih slovenske šole, ki jo je priredila občinska uprava v Dolini dne 15. februarja 1970. Konferenca

ugotavlja, da temeljni problemi slovenske manjšine v deželi Furlanija-Julijska Benečija in predvsem problemi slovenske šole še vedno niso rešeni;

poudarja, da učenci, dijaki in njihove družine veliko žrtvujejo za obrambo svoje šole, svoje kulture in svojega jezika;

protestira, ker se še vedno dogajajo diskriminacije, katere prihajajo do izraza posebno pri zaposlovanju absolventov slovenskih šol, pri napredovanju v službi, pri izpopolnjevanju študija, ker niso še ustanovljene vse potrebne šole in ker v enem delu dežele slovenskih šol sploh ni.

Zahteva:

— rešitev vseh nerešenih vprašanj Slovencev;

— naj slovenska šola ustreza potrebam družbe, sedanjim in bodočim perspektivam slovenske narodne skupnosti na vseh področjih javnega življenja;

— razveljavitev vseh fašističnih zakonov, ki ne dovoljujejo Slovencem, da bi bili povsem enaki državljani in da bi uživali pravice, ki jih predvidevajo določila republiške ustave, posebnega statuta dežele Furlanija-Julijska Benečija in posebnega statuta spomenice o soglasju;

— ureditev vseh vprašanj, ki se tičejo vrtcev in šol;

— pravno ureditev položaja osebja, ki poučuje na slovenskih šolah raznih vrst in stopenj;

— takojšnjo ustanovitev slovenske industrijske strokovne šole in nato slovenskega tehnično-industrijskega zavoda v Trstu;

— dejansko priznanje Slovencev v Nadiških dolinah in v Kanalski dolini; ustanovitev slovenskih otroških vrtcev in šol v teh krajih;

— demokratično upravljanje šol, v skladu z določili ustave in v duhu naukov, ki izhajajo iz osvobodilnega boja.

Udeleženci konference pozivajo vse demokrate, organizacije in stranke, naj ta poziv tolmačijo pri krajevnih, deželnih in vladnih oblasteh ter dajo svoj delež pri pobudah in v akcijah za dosego ciljev, ki so nakazani v dokumentu.

Škofijska palača naprodaj

Škof francoske škofije Montauban je stavil naprodaj veliko škofijsko palačo s parkom. Škof pravi, da so vzdrževanje palače in vrta ter davki pretežko breme za škofijo. Na odločitev je vplivala tudi želja zadnjega koncila, naj se Cerkev otrese dozdevnega lažnega bogastva, ki nima ničesar skupnega z resničnimi dušnopastirskimi potrebami. Za škofijske urade in za stanovanje škofa bodo kupili v mestu primerno stavbo. Škof še poudarja, da se je o prodaji škofijske palače posvetoval z mnogimi laiki.

Deželne volitve na Koroškem

Preteklo nedeljo so bile na Koroškem volitve v deželni zbor. Kot najmočnejša stranka so iz njih izšli socialisti kakor je to že običajno. Toda to pot so dosegli to, kar jim do sedaj še nikoli ni uspelo: dosegli so absolutno večino. Napredovali so za dva sedeža, od 18 na 20. Ker šteje koroški deležni zbor 36 članov, bodo v bodočih letih socialisti praktično gospodar dežele.

Avstrijska ljudska stranka, ki so jo z glasovi podprli tudi krščansko usmerjeni Slovenci, je ohranila svojih 12 sedežev, dasi je izgubila pol odstotka glasov. Stranka liberalnih »svobodnjakov«, Freiheitpartei Österreichs, ki je najbolj nestrpna do Slovencev, je izgubila eno mesto. Od petih je padla na štiri. Ker po koroški ustavi lahko vstopijo v deželno vlado le stranke, ki so prejele vsaj pet mandatov, svobodnjaki v novi vladi ne bodo več zastopani. Vlada bo sestavljena le iz članov obeh glavnih strank. Pet resorjev bodo imeli socialisti, dva pa avstrijski krščanski demokrati.

Velik neuspeh so doživeli tudi komunisti. Zgubili so edini sedež, ki so ga v deželnem parlamentu še imeli. Značilno pa je, da so porastli na glasovih v nekaterih zelo slovenskih krajih kot so Globasnica, Škocjan, Pliberk, Žitara ves, Djekše. Zanje so glasovali zlasti mlajši. Nekateri menijo, da so s tem hoteli protestirati proti prepočasnemu reševanju vprašanj slovenske manjšine.

Ljubljansko »Delo« piše, da bo morda Slovenec Janko Ogris iz Bilčovsa, ki je podpredsednik levičarsko usmerjene Zveze slovenskih organizacij na Koroškem, prišel kot deželni poslanec v koroški parlament, če bodo namreč nekateri deželni poslanci, ki so bili izvoljeni pred njim na socialistični listi, vstopili v novo vlado. Mi v to ne verjamemo dosti, ker vemo, da so tudi socialisti pod hudim pritiskom koroških nacionalističnih nestrpnežev. H. Sima, sedanji deželni glavar, je že izjavil, da je Ogrisov vstop v deželni zbor »stvar odločitve strankinega vodstva«. Z drugo besedo: bomo šele videli. Dvomimo, da bi imeli koroški socialisti toliko poguma kot so ga imeli tržaški, ko so kljub gonji italijanskih šovinistov poslali v tržaški mestni odbor Slovenca Hreščaka.

MLADIKA št. 2

Izdajatelji so držali obljubo in poskrbeli, da se druga številka »Mladike« ni zakasnila. Uvodnik razpravlja o zelo perečem problemu: Ali se mladina z mamili pripravlja na življenje? Molčati o tem je nekaj demagoškega in svetohlinskega. Grehu je treba reči greh in škandalu škandal, saj gre za mladino, ki bo nosilec jutrišnjega sveta.

Nadaljuje se povest L'uda Zubka »Pomlad Adele Ostroluške«, ki si je že v prvi številki osvojila roj bralcev. Lev Detela objavlja v svojem značilnem slogu »Staro, zelo staro pravljico« za odrasle otroke. Micka Debeljakova, stara že osemdeset let, je kot pisateljica-samouk prispevala resnično zgodbo iz dni trpljenja med prvo svetovno vojno pod naslovom »Med vojsko na Podmlaki«. Črtica se bo zaključila v prihodnji številki.

Pesmi v tej številki ne manjka. Naj omenimo zlasti tiste T. Kuntnerja (kar sedem jih je) in Ine Jurn Broda, ki jih je prevedla Milena Merlak Detela (Vse pravljice se bodo uresničile, Mati iz Djakova). Vsebinsko močna je tudi pesem Brune Pertotove »Božič stare mame«. Dr. Jakoba Ukmarja se spominja ob podelitvi častnega doktorata ljubljanske teološke fakultete J. P. Maks Šah odgovarja na vprašanje »Čemu bi šli otroci naprej v šolo?« Danilo Sedmak pa govori o poklicnem usmerjanju naše mladine. Kako je v naših domovih, bodisi prosvetnih kot župnijskih in društvenih, razmišlja Ivan Udovič. In zaključi: »Le če bomo imeli lepe, prijetne domove, potem bomo v njih vedno bolj srečni.«

Spominu prvega ravnatelja znanstvenega liceja »France Prešeren« v Trstu prof. Vinku Vovku se oddolži Jože Velikonja. Martin Jevnikar razčleni dela dveh pisateljev, ki živita v zdomstvu: Lojze Ilija (Venezuela) in Stanko Kociper (Argentina). Na platnicah je zapis o nedavnem obisku pomožnega mariborskega škofa dr. Grmiča v Trstu, o Prešernovih dnevih na Tržaškem in kritika o gledališki izvedbi Silonejevega dela »Prigoda ubogega kristjana«. Brez dvoma je bila kakovostno do sedaj najboljša drama v letošnjem sporedu Slovenskega gledališča v Trstu.

—jk

ŠE MRTVEGA SE BOJE

Okrožno javno tožilstvo v Zagrebu je ukazalo zaplenitev četrte številke štirinajstdnevnika »Glas koncila« z dne 22. februarja. »Glas koncila« izdaja zagrebška nadškofija in izhaja v skoro 200.000 izvodih. List je zelo dobro urejevan, razgledan, napreden v cerkvenih zadevah in tudi pogumen v izrekanju sodb. Uredniki se tudi niso bali spregovoriti o kardinalu Stepincu, čigar desetletnico smrti je ves hrvaški narod tiho, a zato tem bolj doživeto obhajal.

Do zaplembe je prišlo zaradi objave članka pod naslovom »Nikdar nismo izgubili zaupanja v Boga. Kardinal Alojzij Stepinac, nadškof zagrebški — deset let od blažene smrti«. Po mnenju tožilstva vsebuje članek lažnive trditve, ki bi lahko povzročile vznemirjenje med državljani. No, nam ni treba ugibati, v čem so bile »lažnive trditve«. Komunisti se boje še mrtvega Stepinca in ne prenesejo, da bi se o njem pisalo, saj je njegovo ime stalen očitek rdečim mogotcem, ki so obsodili nedolžnega človeka le zato, ker se jim ni hotel udinjati.

Kar pa je nas vznevoljilo, je način, kako je poročevalec v »Primorskem dnevniku« objavil naslov napadenega članka. Znano nam je, da je »Glas koncila« napisal »Nikdar nismo zgubili zaupanja v Boga«. Kardinal Stepinac je veroval v osebnega Boga, ta pa se piše po slovenskem in hrvaškem pravopisu z veliko začetnico. Tako ga je zapisal tudi »Glas koncila«. Poročevalčeva dolžnost bi bila, da ga zvesto prepiše z veliko črko. Toda poročevalec je očividno alergičen, če vidi besedo Bog z veliko začetnico. Zato jo je napisal z malo. Bil je nepošten do Stepinca, do lista, iz katerega citira in do slovenskega in hrvaškega pravopisa. Če je za njega Bog bajeslovno bitje in ga piše z malim »b«, je to njegova stvar; a kadar piše o Bogu kristjanov, naj ga piše tako kot to pojmujemo mi.

Ko smo že pri pravopisu, naj še omenimo, da isti list stalno piše o Cerkvi kot ustanovi z malo začetnico. Cerkev z malo začetnico pomeni svetišče kot zemlja z malo pisano pomeni prst, z veliko pa planet ali Luna z veliko pisana zemeljski satelit, z malo pa katero koli drugo luno. Isto velja za besedo »Cerkev«. Nam se zdi, da so pisci tudi na to besedo alergični in da jo pišejo z malo zato, da bi pokazali do nje isti prezir kot do Boga. No, zaradi tega Bog in Cerkev na svoji časti ne bosta nič izgubila, pač pa tisti, ki ju stalno skušajo ponižati, če ne drugače, vsaj v pravopisu.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Tudi za lanski božič je Vikariat rimskega mesta skupaj s turistično ustanovo E.P.T. in z rimsko občino razpisal nagradni natečaj za najlepše izdelane jaslice oz. božično drevesce v javnih lokalih v Rimu, da bi s tem prispeval k čim globljemu doživljanju božičnih skrivnosti v večnem mestu. Za predsednika komisije je Vikariat imenoval Vinka Levstika, slovenskega hotelirja v Rimu. Gornja slika nam kaže g. Levstika, kako skupaj s predstavniki omenjenih ustanov podeljuje nagradna odlikovanja v dvorani »Protomoteca« na sedežu rimske občinske uprave

Okrogla miza v Slomškovem domu

»Poslanstvo športa med zamejskimi Slovenci« je bila téma okrogle mize, ki jo je organiziral Slomškov dom v Bazovici. Moderator je bil Saša Rudolf, sodelovali pa so prof. Bojan Pavletič, Bruno Rupel, Sergij Pahor, dr. Leo Kralj, Aleksander Mužina in Stanko Pertot. Vsak od naštetih je imel kratek referat, nakar se je razvila živahna debata, v katero je posegla vrsta govornikov.

Dobro vemo, da ima danes šport velik ugled in veliko moč: za seboj ima namreč veliko mladine. Za nas zamejske Slovence pa je šport nekaj več: je to prvenstveno narodnoobrambno sredstvo, saj je šport tisti skupni imenovalec, ki veže ljudi različnih mišljenj in političnih prepričanj. Da pa bo dosegel svoj cilj, je nujno potrebno pametno sodelovanje in specializacija. Tu je v prvi vrsti poklicano učiteljstvo, ki ima v oskrbi naše malčke in ki bi jih znalo pravilno usmerjati že v mladih letih na pravilno pojmovanje športa in njegove vrednosti med nami.

Ostra polemika se je razvila o nogometu, ki je in, po mojem, bo še vedno šport številka ena. Moštvom, ki gojijo nogomet, je treba pomagati, da bodo stopila na pot, ki bo v skladu z razvojem ostalega slovenskega športa v Italiji.

V debato je posegel tudi deželni poslanec dr. Drago Štoka, ki mu je zelo pri srcu usoda slovenske mladine in svoja izvajanja strnil v tri točke: 1. nujnost povezave s klubi v matični domovini; 2. uspeh vsake ekipe naj nam bo v velik ponos; 3. mladina naj se spoznava v našem, slovenskem okolju.

Skoraj vsi govorniki so izrazili željo in poudarili potrebo po skupni vezni organizaciji, ki naj bi prispevala k temu, da bi bila koordinacija delovanja med posameznimi društvi boljša, učinkovitejša in seveda tudi materialno bolj otipljiva. Tu pa se nam sili vprašanje: Ali smo dovolj izkoristili vse rekvizite, ki nam jih dajejo razne ustanove?

Zelo posrečena je bila misel, da so predstavniki naših slovenskih društev stopili na nevtralna tla Slomškovega doma v Bazovici in si tu izmenjali mnogo objektivnih sodb o položaju našega manjšinskega športa.

Branko

Bralci pišejo

Hrvaška slovenščina ali kaj?

Včasih me pošlje žena po meso čez mejo. Tako tudi zadnjič in zavil sem na Kozino v novo Gavrilovičevo mesnico. Ob vstopu v lepo novo mesnico sem bil deležen pozdrava v italijanščini. Odgovoril sem po slovensko in šele nato dobil odgovor v... srbohrvaščini.

Kupil sem meso in iz radovednosti vzel reklamni dvojezični letak (na prvem mestu seveda italijanščina!). Italijanščina je bila perfektna, zato pa je za njo tako strašansko šepala slovenščina, da bi kar najraje vrnil meso in jeznorito odšel. Pa poglejte, kakšna slovenščina je to: »Novo, novo! Pred vasko KOZINA (samo 2,5 preko bloka Pesek) stoji na navo moderni MOTEL KOZINA — OBIŠČITE mesnico z mesnimi izdelki dobro znanega podjetja Gavrilović — Sveže meso 1ª verste mesni izdelki, več vrst sira, velika izbira konzerv. — Zahalujem se Vam za obisk. Si želimo da Ste bili zodovoljni z našo postrežbo. Nasvidenje kmalu v obilni družbi in prijatelji«. — »GAVRILOVIĆ«.

Take slovenščine pa že dolgo nikjer nisem bral, res ne!

G.L.

Študijski seminar za slovenske šolnike

V ponedeljek, 23. februarja se je pričel v Kulturnem domu študijski seminar, namenjen slovenskim šolnikom na Tržaškem. Seminar je organiziralo tržaško šolsko skrbništvo in traja ves teden. Nekaterih predavanj so se udeležili tudi dijaki slovenskih višjih srednjih šol in zato ni bilo v ponedeljek in torek na slovenskih šolah pouka.

Za tovrstne seminarje so se domenile italijanske in jugoslovanske šolske oblasti. Italijanski šolniki v Istri so imeli podoben seminar pred kratkim.

V ponedeljek dopoldne je bilo poleg uradne slovesnosti na vrsti predavanje Najnovejše tendence socialnega, ekonomskega in regionalnega razvoja Slovenije, ki ga je imel geograf dr. Vladimir Klemenčič, izredni profesor univerze v Ljubljani. Dr. Klemenčič je tržaški kulturni javnosti že znan, saj je leta 1968 predaval na študijskih dneh, ki jih je organiziralo Društvo slovenskih izobražencev v Dragi. Istega dne popoldne pa je predaval vodja sektorja za pošolsko izobraževanje na Zavodu za šolstvo SRS prof. Jože Valentinčič o Metodah in oblikah dela s starši.

Torkovi predavanji sta tudi pritegnili pozornost udeležencev. Dr. Emilijan Cevc, znanstveni sodelavec SAZU in priznani Steletov učenec je podal razvoj slovenske likovne umetnosti do impresionizma. Redni profesor filozofske fakultete na ljubljanski univerzi dr. France Bezlaj pa je govoril o Etnogenezi Slovencev v luči lingvistike. O tem problemu so se pred kratkim pojavile nove teorije in nova gledanja.

V sredo sta ločeno predavala učiteljem in dijakom prof. Miro Lužnik, namestnik direktorja Zavoda za šolstvo SRS o Pouku matematike v osnovni šoli, profesorjem slovenščine pa prof. Francka Varl, ki poučuje na pedagoški akademiji v Mariboru o Modalni in slovnični zgradbi stavka.

V četrtek je bilo dopoldansko predavanje posvečeno profesorjem slovenščine, ko jim je pedagoški svetovalec Zavoda za šolstvo SRS prof. Janez Sivec govoril o Nekaterih poglavjih iz metodike pouka slovenskega jezika. Popoldansko predavanje pa je bilo namenjeno učiteljem, profesorjem risanja in dijakom. Prof. Milovan Kranjec je predaval o Umetnostni vzgoji v osnovni in srednji šoli.

Predavanja v petek so ponovno namenjena profesorjem slovenščine. Izredni profesor na univerzi v Ljubljani dr. Franc Zadravec bo prikazal poetiko Alojza Gradnika in Srečka Kosovela ter nacionalno zavest v delih Prežihovega Voranca. Pedagoški svetovalec za slovenske šole na Tržaškem prof. Stane Mihelič pa bo vodil razgovor o slovenskih berilih za nižjo srednjo šolo.

Tudi v soboto sta predavanji namenjeni profesorjem slovenščine. O slovenskih narečjih bo govoril priznani strokovnjak na tem področju redni profesor univerze v Ljubljani dr. Tine Logar. O Jenkovi filozofski liriki ob 100-letnici smrti pa izredni profesor ljubljanske filozofske fakultete dr. Boris Paternù.

Začelo se je odbojkarsko prvenstvo moške D lige

Preteklo soboto 21. februarja se je začelo deželno odbojkarsko prvenstvo moške D lige, ki bo obsegalo 18 tekem za vsako moštvo. Prijavilo se je deset moštev, med katerimi so tudi tri slovenska: Olympia iz Gorice, Kras iz Zgonika in Bor iz Trsta. Upajmo, da bo katero izmed teh doseglo častno uvrstitev na končni lestvici; seveda je še malo prezgodaj, da lahko govorimo o tem. Kras je že zabeležil gladko zmago nad videmskim Pavom; Olympia je ravno tako uspešno odpravila Torriano. Ti dve moštvi sta dobro začeli letošnje prvenstvo; nekoliko drugače se je godilo Boru, ki je okusil prvi poraz.

Goriška Olympia je odigrala svojo prvo tekmo na domačih tleh. Pomerila se je s Torriano iz Gradiške in jo premagala z rezultatom 3 : 1 (10-15, 15-8, 15-9, 15-5). Olympijci so sicer tekmo dobili, a lahko bi bilo tudi drugače. Torriana je eno tistih moštev, ki dela marsikomu težave. Letos ima nekoliko močnejše moštvo, ima dobre igralce, ki pa jih ne zna pravilno izrabiti. Pred začetkom so naši bili v strahu, ko so zagledali samo visoke igralce pri Torriani. Ta strah je bil morda vzrok, da so sprva tako negotovo in medlo igrali; v prvem setu so hoteli dohiteti nasprotnika, ki si je nabral že 11 točk. Trener prof. Kranner je poskušal vse mogoče, da bi rešil položaj, a bilo je že prepozno. Set se je zaključil z zmago Torriane. V drugem setu se je položaj obrnil. Olympijci so se zbrali in začeli graditi igro na zelo urejen in disciplinirano način. Zbirali so točko za točko in onemogočili nasprotnika, da bi napredoval. Tretji set je bil morda za spoznanje živahnejši, vendar so Olympijci popolnoma obvladali igro. Niso skušali delati nemogočih stvari, kot je bila včasih njih navada; igrali so zelo mirno in disciplinirano. Moramo jih izrecno pohvaliti za to; upamo, da bodo tudi v bodoče tako nastopali. Po našem mnenju je bila prav disciplina tista, ki je mnogo pripomogla k temu, da so s precejšnjo lahkoto odpravili dobro pripravljeno Torriano. Zlasti zadnji set je bil kratek monolog naših požrtvovalnih atletov; nasprotnik je spravil v svoj žep pet revnih točk.

Dodati še moramo, da so naši Olympijci pokazali še drugo dobro lastnost poleg discipline. Opazili smo, da so letos dosti bolj pripravljeni kot so bili lansko leto, saj trenirajo pod skrbnim vodstvom prof. Krannerja že od septembra. Posamično so igralci precej v formi; dovolj je, če pomislimo na Marijana Černica, ki je bil prejšnjo soboto najboljši na igrišču. Peter Špacapan bo marsikomu delal težave s svojimi udarci. Susič bo moral včasih pokazati več zagona. Soban, Valentinčič in Kranner Marko pa bodo morali vedno igrati vsaj tako kot v soboto. Dobro sta se izkazala Sfiligoj in Špacapan Mirko, ki med našimi igralci največ obeta; tema dvema manjka sicer nekoliko na gibčnosti, zlasti pa seveda izkušenost.

Za Olympijo so igrali: Susič, Špacapan Peter, Valentinčič, Špacapan Mirko, Černic, Soban, Kranner Marko, Sfiligoj. Prihodnja tekma bo zopet v Gorici in sicer v soboto, 28. februarja v telovadnici šole Galilei ob 21. uri, kjer se bo Olympia pomerila s Triestino.

—vl.

Seja Slovenskega ljudskega gibanja

V soboto, 21. t. m. je bila seja Slovenskega ljudskega gibanja, katere so se udeležili odborniki ter zastopniki SLG v Svetu Slovenske skupnosti. Tajnik dr. Mljač je poročal o organizacijskih vprašanjih in nakazal nekaj smernic za bodoče delo v okviru Slovenske skupnosti. Predsednik dr. Simčič pa je poročal na kratko o stiku, ki ga je imel pred dnevi s predstavnikom SDZ inž. Borisom Sancinom. Razvila se je plodna diskusija, v kateri so se člani dotaknili perečih problemov z različnih zornih kotov.

RAI-TV in levičarji

Te dni je nastala okrog RAI-TV ostra polemika, ki jo je sprožil podpredsednik ustanove, ko je dejal, da slednja odpira vse bolj vrata komunistom in parakomunistom, posebno da velja to za bolj ali manj stalne sodelavce. Mi se v to polemiko ne bomo spuščali, vendar pa smemo le dodati, da smo na zadevo opozorili s tremi dopisi, ki smo jih objavili pred nekaj meseci in v katerih so se dopisniki vprašali, kako je s to zadevo na tržaškem slovenskem radiu.

Pri vsem tem nas skrbi le moda, ki je danes v Italiji hudo v veljavi, to je moda biti »na levi«, biti »levičar«.

Volitve obrtnikov

Slovensko gospodarsko združenje — odsek za obrtništvo je na svoji zadnji seji sklenilo, da se bo na bližnjih volitvah v pokrajinski odbor za obrtništvo in v ustrezno vzajemno bolniško blagajno predstavilo z lastno kandidatno listo. Odsek za obrtništvo SGZ je ob tem sklepu poudaril, da bodo slovenski obrtniki le tako uveljavili svoje pravice.

Sklep odseka za obrtništvo SGZ, da se bo udeležil volitev s samostojno slovensko kandidatno listo se nam zdi utemeljen in upravičen.

Zlata poroka v Barkovljah

Zlata poroka je lep mejnik, ki ga malokateri par dočaka. Kdaj se pa le zgodi, da sta mož in žena skupaj preživela že pol stoletja. Takrat se z njima veselijo otroci in znanci ter s ponosom in zadovoljstvom gledajo na mater in očeta, ki praznujeta tako častitljiv jubilej. In če dodamo, da sta zlatoporočenca vsem zelo priljubljena in cenjena, potem je jasno, da je tak jubilej praznik za vso faro.

V soboto, 21. februarja zjutraj se je zbralo lepo število rojakov v barkovljanski cerkvi. Viktor in Roška Miklavec sta slavila petdesetletnico svojega zakona. »Marija skoz življenje voditi srečno znaš«, je zapel barkovljanski cerkveni pevski zbor, ko je par vstopil v cerkev in s tem prav prijetno presenetil slavljenca. S peto mašo je nato zbor počastil svojo dolgoletno pevko gospo Roško. Petje za njeno zlato poroko je bilo za pevce skoraj dolžnost. »Take zlate poroke še ni bilo v Barkovljah,« so pravili ljudje po maši. Vsi navzoči so bili zadovoljni z lepim obredom in hvaležni g. župniku Zupančiču za prisrčne priložnostne besede; in veselili so se z dragima slavljencema ter jima želeli, da bi dobra in zavedna Viktor ter Roška preživela še veliko srečnin let v naši sredi.

Ob tej priliki pa naj se spomnimo še drugega zakonskega para, ki tudi slavi svoj zakonski jubilej. V petek, 27. februarja bosta obhajala desetletnico poroke naša zavedna rojaka Anton in Olga Pertot. Zahvaljujemo se jima za požrtvovalnost in za njuno neutrudno delavnost. Tudi njima izrekamo iskrene čestitke ter jima želimo, da bi še dolga leta srečno živela v veselju med nami.

D. P.

Nekulturno vedenje nekaterih dijakov

Zelo neprijeten dogodek se je primeril v sredo, 18. februarja v Kulturnem domu med predstavo Silonejeve igre »Prigoda ubogega kristjana«. Nosilec glavne vloge igralec Jože Zupan v vlogi papeža Celestina V. je bil namreč prisiljen prekiniti dogajanje na odru in pozvati k tišini skupino dijakov, ki se je že ves čas po svoje zabavala. Ti dijaki hodijo na slovenske srednje šole v Trstu, nekateri so celo bodoči maturantje.

Res je obžalovanja vredno, da se naši bodoči izobraženci ne znajo vesti v gledališču kot je treba in da niso zmožni uživati tako dovršenega dela kot je prav zadnja dramska uprizoritev Slovenskega gledališča. Če nimajo čuta za gledališko umetnost, naj ostanejo doma ali pa kje na ulici razkazujejo svojo nekulturnost in plitvost. Vsekakor pa bodo morale tudi šolske oblasti misliti na to, da te vrste gojencem povedo, kar jim gre in poskrbijo z učinkovito vzgojo, da do podobnih nekulturnih izbruhov naših dijakov ne bo več prišlo. Gre pač tudi za ugled naše šole; glede tega pa nihče ne more ostati brezbrižen.

Dve ciklostilirani izdaji

Pred kratkim je izšla Bibliografija slovenskega tiska v Italiji za prvo povojno desetletje (1945-1954), ki sta jo pripravila knjižničarja Narodne in študijske knjižnice v Trstu Antonija Kolerič in Marjan Pertot. Koristno delo (škoda le, da je samo ciklostilirano) ima 123 strani in omenja 685 publikacij.

Srednja šola »Simon Gregorčič« iz Doline pa je razmnožila na ciklostil učno knjigo za glasbeno vzgojo z naslovom Nekaj o glasbi. Delo je pripravila prof. Marta Kocjančič.

Z GORIŠKEGA

Roditeljski sestanek na višjih srednjih šolah v Gorici

Preteklo nedeljo je bil na višji gimnaziji, liceju ter na učiteljišču roditeljski sestanek. Prišlo je precejšnje število staršev, ki so se po uvodnih besedah ravnatelja prof. M. Rožiča razgovorili s posameznimi profesorji o uspehih in neuspehih svojih dijakov. Pri sestanku je znova prišlo na površje že staro vprašanje o neurejenosti slovenskih srednjih šol, ki nimajo še ustreznega profesorskega staleža, ker vlada še zmeraj zavlačuje ureditev in razpis rednih natečajev za slovenske višje srednje šole. Ali je rimska vlada res tako nezmožna, da ne more urediti te zadeve? Ali je zadaj politika, ki ne pusti, da bi se zadeva uredila? Odgovor slovenski javnosti ni znan.

Zahvala in naznanilo Slomškovega doma

Slomškov dom se zahvaljuje vsem udeležencem okrogle mize, zlasti pa predavateljem in predstavnikom športnih društev na Tržaškem. Obenem javlja, da bo v ponedeljek, 2. marca v Domu izreden slovenski večer, na katerem bo predaval ob diapozitivih g. Vinko Zaletel iz Koroške o svojem potovanju po Afriki. Vljudno vabljeni vsi!

★

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Spored od 1. do 7. marca 1970

Nedelja: Prvi: 11.00 Sv. maša. 12.00 Cerkev in družnost. 21.00 Samokres na prodaj (2). — Drugi: 18.50 Popevke. 22.20 Odločilni dokaz, telefilm iz ciklusa »SOS, policija«.

Ponedeljek: Prvi: 21.00 Mladi levi, film. — Drugi: 22.15 Simfonični koncert.

Torek: Prvi: 18.45 Vera danes. 21.00 V hiši drugih. 22.05 Znotraj Japonske. — Drugi: 21.15 Glasba J. Archibalda. 22.05 Ljudje v ospredju: J. Greco.

Sreda: Prvi: 18.45 The Monkees, telefilm. 21.00 Človek in morje (4): Koralna džungla. — Drugi: O. Welles: Falstaf, film.

Četrtek: Prvi: 22.00 Človek, ki je vedel preveč, telefilm. — Drugi: 21.15 Vse tvegajoči. 22.15 Obzorja znanosti in tehnike.

Petek: Prvi: 18.45 Rimska glasbena srečanja. 21.00 TV-7. 22.00 Življenje v skupnosti: Ko bom imel enaindvajset let. — Drugi: 21.15 Kapitan Coignet (1). 22.30 Filmski posnetki malezijskih pripovedk.

Sobota: Prvi: 21.00 Mož in žena (7). 22.15 A-Z. Eno dejstvo: kako in zakaj. — Drugi: 21.15 Mi in drugi (1): Korenine demokracije. 22.00 Afera Dreyfuss. 23.15 Sedem dni v parlamentu.

★

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Spored od 1. do 7. marca 1970

Nedelja: 9.35 Kmetijski razgledi: Nematode in uši. 10.50 Otroška matineja: David Copperfield. 15.55 Boks za »Zlati ring«. 17.25 Prve zimske igre pionirjev Jugoslavije. 18.05 Čakaj, da posije sonce, Nelly, film.

Ponedeljek: 17.50 Snežna kraljica. 18.05 H. Škofič: Zlepljena basen. 18.30 Po sledeh napredka. 20.35 Črt Škodlar: Stroj, TV drama.

Torek: 17.15 Veselje v glasbi: Humor v glasbi. 19.00 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju v Ljubljani. 20.35 Ure obupa - am. film. 22.25 Veselje v glasbi: Narodna glasba v koncertni dvorani.

Sreda: 17.35 Obrežje - oddaja za italijansko narodnostno skupino. 18.00 Nogomet: Dinamo Zagreb : Schalke 04. 20.35 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju v Ljubljani. 22.30 Teddy Wilson trio na mednarodnem jazz festivalu v Ljublj.

Četrtek: 17.45 Veseli tobogan. 18.30 Zgodbe s popotovanj. 19.05 Enkrat v tednu. 20.35 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju v Ljubljani. 22.30 V. Neff: Preudarne poroke.

Petek: 17.45 David Copperfield. 19.05 V središču pozornosti. 20.35 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju v Ljubljani.

Sobota: 11.30 Obersdorf: Smučarski poleti. 16.00 Košarka Radnički : Jugoplastika. 18.20 Ivan Cankar: Polikarp - TV drama. 20.35 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju v Ljubljani. 22.30 Rezervirano za smeh. 22.45 Destry - serijski film.

Vinko Levstik, hotelir v Rimu, je v zvezi z Nedeljo za katoliški tisk poslal naši upravi prispevek 10.000 lir.

† Msgr. Janez Hladnik

66 V SLUŽBI CERKVE IN NARODA

(SPOMINI)

Zbudil me je zvon, ki je nekje klical k maši. Res, kje sem pravzaprav? Le počasi sem povezal misli do jasnega spoznanja, da sem res v Parizu.

Z načrtom mesta in prometnim vodičem sem se kmalu orientiral, da sem tako rešil prijatelja obveznosti, da zgublja čas z menoj. Vse, kar je bilo res v mojem načrtu, sem obiskal.

Tretji dan sem bil že toliko razgledan, da sem se odločil za skok na deželo, v Lisieux, k Mali Tereziki. V enem dnevu sem vso pot opravil. Prišel sem tja še toliko zgodaj, da sem mogel imeti sveto mašo in to v samostanski kapeli. Bazilika, ki je sedaj ponos tega mesta, je bila tedaj v gradnji, že pokrita in v glavnem z vidnimi oblikami bodoče veličine tega svetišča. Ko sem zastavil aparat, da si vzamem sliko v spomin, se je Mala Terezika nasmehnila iz neba. Prav tisti hip so namreč zaplesale snežinke svoj čarobni ples, kot da mi svetnica pošilja rože na pot za daljno misijonsko nalogo, ki me je vodila v Argentino. Zares mi je ta pogled napolnil dušo z blaženo zadovoljnostjo.

Zvečer sem bil nazaj v Parizu. Še en dan po mestu in nato naprej!

PRI LURŠKI MARIJI

Lurška votlina je bila v mojem potnem načrtu bistvena. Zato sem se tudi odločil za francosko ladijsko linijo in izdelal program tako, da sem si pridržal dva dni za obisk Lurda.

V popoldanskih urah sem dospel v Bordeaux. Šele ponoči je odhajal vlak proti Lurdu, tako da je imel priti na lurško postajo ob štirih zjutraj.

Udobno sem se namestil v vagonu. Skozi noč in temo smo brzeli, tako da me ni v spanju nič motilo. Klop je bila sicer trda, toda jaz sem bil pa tudi dovolj truden, da tega nisem čutil.

Ko se zbudim, pogledam na uro, ki pravi, da je Lurd že blizu. Kmalu zapazim v daljavi medlo svetlobo, ki je postajala vse močnejša in že sem jasno videl lurško votlino. Tisoče sveč je gorelo v njej. Seveda, saj je bil 13. februar, torej komaj dva dni po prazniku lurške Marije, dneva brezštevilnih romarjev.

Vlak je začel zadrževati svoj tek in že smo bili na postaji. Izstopim in še kak potnik. Ni bilo koga, ki bi mi pokazal pot. Pa saj vem, kje je votlina. Kar tja sem se namenil in čez četrt ure sem stal pred krajem prikazovanj. Žive duše še ni bilo nikjer. Le lahno prasketanje sveč in žuborenje reke Gave je napolnjevalo prostrani prostor pred votlino. Kakor da je Marija prav mene čakala, prav meni pripravila intimni sprejem, meni, ki mi je rešila nogo, ki me je po tolikih ovinkih pripeljala pred Gospodov oltar, ki je spremljala moje delo in moje stopinje prav do tega hipa, prav do tega kraja, kjer je izvoljeni prostor njenih milosti.

Poklonil sem se pred kipom. Najprej sem se Mariji zahvalil, ki je po tako čudnih zaprekah vodila mojo pot, čez uspehe in neuspehe, skozi bolezni in nasprotovanja, do sklepa, ki me sedaj pelje v neznano bodočnost. In vendar poln zaupanja v njeno materinsko varstvo stopam na to pot. Naj ne bom pustolovec, ki išče samega sebe, temveč apostol, ki naj rešujem duše, katere moram pač prav jaz rešiti.

Položil sem v njene roke svojo mater in vse brate in sestre, naš dom, našo vas in župnijo, svojega škofa in vse prijatelje duhovnike ter vse potrebe slovenskega naroda, posebno našo skupno bolečo rano Primorsko in Koroško, nato naše rojake, razpršene po širnem svetu. Dodal sem velike potrebe svete Cerkve: »Ti, ki si kači glavo strla, ne dopusti, da zmagujejo brezbožni. Reši svet laži in zmote, sovraštva in pohote.«

Ko sem tako odpiral Mariji knjigo svojih prošenj in željá, je nenadno zapel slavček v bližini čudovito pesem, polno veselega upanja. Zapel je svojo jutranjo molitev, ki je bila meni kakor odgovor Marije, da je slišala in sprejela vse, kar sem ji predložil. Slavček pa je pel in drobil svojo molitvico še lepše kot tisti, ki sem ga nekoč imel v Metliki za znanilca večerne in jutranje ure.

Vedel sem: nič težkega, nič nezmogljivega me ne čaka na potu in v nalogah moje bodočnosti. Umirale so že mnoge sveče, pa že se je začel bližati tudi šum sveta. Samotne stopinje so kmalu naznanile prihod prvih romarjev.

Že nisem bil več sam. Mariji sem pa že povedal vse, kar sem imel najbolj na srcu. Ta nebeška avdienca je trajala več kot eno uro.

MAŠA V LURŠKI VOTLINI

Kmalu se je nabralo na stotine ljudi. Čas je že bil, da poskrbim, kje bi imel sveto mašo. Kmalu najdem stanovanje superiorja in potrkam. Rezke so bile njegove besede, ko sem mu povedal, da prosim, če bi mogel imeti sveto mašo v lurški votlini.

»Kako si predrznete kaj takega prositi? Kardinali in škofje prosijo prej pismeno za to milost; sedaj pa ti pride takole duhovski romar pa naj bi kar meni nič tebi nič dobil tako veliko pravico in toliko čast!«

(Se bo nadaljevalo)

Goriške novice

Vzgojna predavanja za mladino

Navada je, da nam v Gorici za postni čas postrežejo z vzgojnimi predavanji za mladino. Lahko bi bilo pri tem govora o raznovrstnih mladinskih problemih, a ta predavanja se vedno bolj krčijo zgolj na problem spolnosti; res je, da to vprašanje mladostnike najbolj muči in na žalost je tudi res, da se v Italiji zanemarjata spolni pouk in spolna vzgoja bolj kot kjerkoli po svetu; vendar je tu upravičeno vprašanje, zakaj pridejo pri nas na vrsto taki problemi prav v postnem času, ali bolje, zakaj samo v postnem času (ko bi bilo morda bolj umestno kaj drugega).

Predavateljica ga. dr. Ema Pertlova, je v dveh večerih govorila o spolni vzgoji, kaj je, zakaj se z njo ukvarja in zakaj je prav, da jo mladini v čim večji meri posreduje. Predavala je torej specifično o spolnih problemih — in nedvomno bi bila potrebna vrsta predavanj, da bi se snov vsaj zadovoljivo izčrpala.

Ga. Pertlova je govorila v prijetnem slogu, kramljaje, domače in z ljubeznijo; mnoge je zadovoljila prav s tem, da je dokazala veljavnost etičnih in moralnih krščanskih načel, ne da bi se sploh oslanjala na vero in na krščanstvo, ampak iz čisto naravnega človeškega zakona. Taki dokazi so najbolj prepričljivi, zlasti za tiste, ki mislijo, da samo verstva govorijo o dobrem in slabem, o moralnem in nemoralnem, in se zato požvižgajo na vsak moralni zakon, ker do vere nimajo pravega odnosa.

Ob tej priliki bi rad dodal še majhno pripombo: taka predavanja bi zelo koristila marsikateremu duhovniku, da bi spoznali način, kako je treba postopati z mladimi, ko gre za njihove spolne probleme. Tudi zato, da ne bi bili prevečkrat v spovednici v zadregi ali pa da ne bi stikali za neinteligentnimi vprašanji. Človek gre namreč v spovednico, ker se zaveda, da je grešnik, in upravičeno pričakuje od spovednika več kot samo ugotovitev, da je grešil ter formalno pokoro.

Zato ne bi bilo napačno, ko bi si kdaj zamislili take vrste predavanj v širšem obsegu.

Udeleženec

V nedeljo, 1. marca ob 16.30

bo gostovala v Katoliškem domu v Gorici igralska družina prosvetnega društva »Štandrež« in uprizorila prijetno Lipahovo komedijo v treh dejanjih

GLAVNI DOBITEK

Režija: Aleksij Pregarc

TOPLO VABLJENI!

Širite „Katoliški glas"

Predavanje ge. dr. Pertlove staršem

Pretekli četrtek je bilo v Katoliškem domu predavanje namenjeno staršem in bodočim zakoncem. Predavala je ga. dr. Mihaela Pertl iz Maribora. Prostorna spodnja dvorana je bila skoro premajhna za izredno število udeležencev, na katere je predavateljica naredila izreden vtis s toplo in tehtno podano snovjo. Akoravno je bilo čutiti, da živi v Sloveniji, kjer so vzgojne metode drugačne od naših, je v predavanju bilo marsikaj, da ne rečem skoro vse, kar se dá stoodstotno prilagoditi našim razmeram. Govorila je o duševnem razvoju otroka od približno enega leta starosti do vključno pubertetne dobe. Dve uri trajajoče predavanje ni nikogar utrudilo (izvzemši seveda predavateljico), saj se ob zaključku ni nikomur mudilo domov, kar se je še posebno pokazalo ob sledeči živahni diskusiji ter ob vprašanjih, ki so na gospo kar deževala. Iz tega je tudi razvidno, kako si starši želijo take vrste poduka za pravilno vzgojo mladega rodu. Kako na mestu je bilo torej organiziranje tega predavanja in še nadaljnjih podobnih. Bilo je že blizu polnoči, ko smo se razšli. Mislim, da je vsakdo od prisotnih odšel na svoj dom obogaten s tem, kar je slišal in s pojasnili, katera je predavateljica prijazno posredovala. Iskreno želimo, da bi ga. dr. Pertlova še prišla med nas in nam kot vzgojiteljica in mati osvetlila razne temne točke pri vzgoji otrok.

Zasedanje goriškega duhovniškega sveta

Prejšnji četrtek, 19. februarja se je zbral v Cervignanu v hiši misijonarjev kongregacije PIME pod predsedstvom goriškega nadškofa msgr. Cocolina duhovniški svet goriške nadškofije, ki ga sestavlja 24 članov. Vsi so bili navzoči.

Msgr. Cocolin je najprej poročal o svojem nedavnem obisku v državi Slonokoščena obala. O tem obisku je že bil izdelan poseben dokumentarni film. Duhovnikom je bil predvajan v četrtek, 26. februrja na študijskem dnevu v Gorici.

Duhovniški svet je nato razpravljal o reorganizaciji osrednjega semenišča v Gorici. O njej bo še posebej govora v komisiji za duhovščino.

Sklenjeno je bilo, da bo imela duhovščina goriške nadškofije do sredi poletja dva študijska dneva: 26. februarja in 9. aprila. Na njih bo msgr. Virgulin predaval o koncilski konstituciji »Božja beseda«.

V okviru duhovniškega svéta je bilo ustanovljenih pet komisij: 1. za duhovščino, 2. za semenišče, 3. za škofijske strukture, 4. za dušno pastirstvo v škofiji in 5. za finančne zadeve.

Uspelo gostovanje cerkvenega zbora od Svetega Ivana v Trstu

Zadnjo nedeljo smo prisostvovali v Katoliškem domu lepi prireditvi, na kateri so gostovali pevci cerkvenega zbora od Sv. Ivana iz Trsta ter pesnika oz. pisatelja Marija Mijot in Josip Kravos. S tem gostovanjem so Svetoivančani tudi vrnili obisk goriškima zboroma »L. Bratuž« ter »M. Filej«, ki se je vršil lansko pomlad.

Prvi del sporeda je obsegal nastop mešanega zbora s šestimi pesmimi ter bralni nastop Josipa Kravosa. Svetoivanski cerkveni zbor je pod gotovim vodstvom gdč. Nade Žerjalove najprej zapel Sattnerjevo »Pozimi iz šole«, Ferjančičevo »Tone sonce, tone« ter Venturinijevo »Znamenje«. Zlasti v slednji smo lahko občudovali lep solo nastop. Vmes je g. Kravos podal dve črtici, eno iz življenja v internaciji, drugo pa iz tolminskega okolja. Obe sta bili prežeti z globoko doživetostjo in pristnostjo. Zbor je nato zaključil prvi del sporeda s pesmimi »Nocoj se mi je sanjalo«, nato dodal Mokranjčevo srbsko narodno »II. Rukovet« (venček) ter »Naše gorje«.

V drugem delu je nastopila najprej tržaška ljudska pesnica Marija Mijot, znana zlasti po pesmih v tržaškem narečju. Naravnost in spontanost njenih verzov sta vzbudili veliko odobravanja pri občinstvu. Svetoivanski pevski zbor je nato podal še šest pesmi: »Mornar«, »Na planine«, Fleišmanovo »Luna sije«, »Pod lipo«, Schwabovo vedno lepo barkarolo »Večer na morju«. Zbor je zaključil svoj spored z izklesano »Zdravljico« tržaškega skladatelja Ubalda Vrabca. Pesem so morali svetoivanski pevci na splošno željo ponoviti.

Cerkveni pevski zbor od Sv. Ivana v Trstu se lahko pohvali s prav lepo in primerno zasedbo. Odlikujejo ga nekateri sočni glasovi (ki smo jih lahko tudi slišali v solističnih vlogah), vidi se mu dokaj resna izvežbanost in gotovost. Vse to stavlja svetoivanski zbor med najboljše nepoklicne slovenske tržaške zbore, zlasti še cerkvene. Pozna se tudi vešča dirigentska roka gdč. Nade Žerjalove, ki s tako ljubeznijo vodi svoj zbor ter ga stalno pripravlja za razne nastope.

Škoda le, da se nedeljskega koncerta ni udeležilo bolj številno občinstvo, ki bi gotovo z veseljem sprejelo predvajani program. Upamo, da ta prvi koncert svetoivanskega pevskega zbora v Gorici ne bo zadnji.

Spectator

ZA KMETOVALCE

Trda pšenica — donosen pridelek

Trda pšenica se razlikuje od mehke v tem, da ima zrno več beljakovin. Zato je zrno na prerezu steklasto in trše. Tudi hektolitrska teža, ki je pri mehki okrog 76 je pri trdi okrog 80. Iz trde pšenice meljejo moko, ki jo rabijo predvsem tovarne za izdelovanje testenin. Svojčas so trdo pšenico zaradi toplejšega podnebja pridelovali le v južnih krajih. Nove vrste pa so primerne za setev tudi v severnih krajih Italije. Zanimive poskuse so izvedli v pokrajini Brescia in dosegli čez 30 stotov pridelka na ha na srednje rodovitnih zemljiščih. Najbolj so se izkazale vrste Rusmini 569, Maliani 19 D, DCCWA 6 in Patrizio. Če računamo, da je cena za kg trde pšenice okrog 20 lir višja od mehke in da država nudi prispevek skoraj 22 lir za kg, postane pridelovanje trde pšenice zanimiva kmetijska dejavnost. S poskusi so prišli še do drugih koristnih izkušenj in dali sledeča navodila: setev naj se izvede 15 - 20 dni prej kot za mehko pšenico; en hektar površine naj se gnoji: pred setvijo s 600 kg superfosfata, 180 kg kalijeve soli in 180 kg amonijevega sulfata ali nitrata; namesto teh enostavnih gnojil priporočajo uporabo 900 kg sestavljenega gnojila 2-12-8 ali 4-10-10. V decembru in januarju naj se posuje vsakokrat še 150 kg amonijevega nitrata in ob koncu zime 120 kg kalcijevega nitrata. Razumljivo je, da je pridelovanje pšenice donosno v ravnini in na velikih površinah, kjer je mogoče vsa dela opraviti s stroji.

Inž. Janko Košir

RAZNO

Prošnje za podpore do 28. februarja

Za kulturne ustanove in pobude je prav gotovo zelo važen deželni zakon št. 11 iz leta 1969. Na podlagi tega zakona je deželna uprava že v preteklem letu razdelila izdatne podpore med številna kulturna društva in krožke, gledališča, arhive, knjižnice in muzeje v znesku ene milijarde lir.

Da bi deželna uprava imela v tem oziru boljši stik s podobnimi ustanovami, bo v najkrajšem času sestavljena deželna komisija za kulturo in umetnost, ki bo imela nalogo, da izrazi svoje mnenje o delovanju deželne uprave na kulturnem področju in njenih odnosih z raznimi kulturnimi ustanovami v deželi in o upravičenosti posameznih ustanov, da prejmejo deželno denarno podporo.

Za vsako nadaljnje leto 1970, 1971 in 1972 je deželna uprava namenila v iste namene po eno milijardo lir. Ustanove, ki želijo prejeti deželno podporo v letu 1970, morajo vložiti prošnje na kolkovanem papirju naslovnjene na Odborništvo za šolstvo in kulturne dejavnosti, Trst, Oberdankov trg 5, in priložiti potrebna dokazana pojasnila kot jih predpisujeta 9. in 16. člen omenjenega zakona, najkasneje do 28. februarja. Te podpore so namenjene kulturnim dejavnostim kot so vzdrževanje in povečanje knjižnega, arhivnega in umetnostnega premoženja, potem za restavracijska dela in za ovrednotenje umetniških spomenikov in del.

Do 31. marca pa isto deželno odborništvo sprejema prošnje za podpore raznim organizacijam, ki imajo namen, da s prireditvami ohranijo in poživijo kulturo in narodne običaje v deželi Furlanija-Julijska Benečija.

ŠPORT

Smučanje. Olympia nima svoje samostojne smučarske sekcije, vendar pa so nekateri njeni člani dobri smučarji in so dosegli v letošnji sezoni lepe uspehe.

Dne 1. februarja se je vršilo na Piancavallo deželno smučarsko prvenstvo ENAL. Med tekmovalci goriške pokrajine je Boris Peršolja zasedel prvo mesto v teku na 10 km; v veleslalomu se je Marko Kranner uvrstil na drugo mesto. Oba se bosta skupaj z Aldom Bavconom udeležila vsedržavnih tekem ENAL v Formazzi ob 7. do 8. marca.

Dne 11. februarja so tekmovali na Trbižu dijaki višjih in nižjih srednjih šol goriškega skrbništva. V kategoriji naraščajnikov so se dobro odrezali Plesničar Ivan (2. mesto v veleslalomu, 3. mesto v slalomu), Lovišček Peter (3. mesto v veleslalomu, 2. mesto v slalomu) in Kocjančič Niko (4. mesto v veleslalomu). Plesničar in Lovišček sta zato vključena v goriško dijaško reprezentanco in bosta zastopala goriško skrbništvo na meddeželnih tekmah v Ponte di Legno od 2. do 4. marca.

Istega dne (11. februarja) je tudi goriški CSI organiziral svoje tekme. Člani Olympije so pobrali vsa prva mesta, tako v veleslalomu (prvi Marko Kranner, drugi Plesničar, tretji Lovišček, četrti Kocjančič) kot tudi v slalomu (vrstni red: Kranner, Lovišček, Plesničar). Vsi štirje so vključeni v pokrajinsko reprezentanco CSI za vsedržavne tekme, ki bodo od 4. do 5. aprila v kraju Cervinia.

RADIO TRST A

Spored od 1. do 7. marca 1970

Poročila: 7.15 (samo ob delavnikih), 8.15 11.30 (samo ob delavnikih), 13.15, 14.15, 17.15 (samo ob delavnikih), 20.15 in 23.15

Dejstva in mnenja: 14.15 (samo ob delavnikih).

Šport: (dnevno) ob 20.00 uri.

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Franck: Koral v a-molu za orgle. Igra prof. H. Bergant. 10.00 Mercerjev godalni orkester. 11.15 Oddaja za najmlajše: Miško Kranjec: »Povest o dobrih ljudeh«. Drugi del. Dramatizirala Z. Tavčar. 11.50 Ringaraja za naše malčke. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi predstavlja Naša gospa. 13.00 Kdo, kaj, zakaj... 13.30 Glasba po željah. 14.45 Popevke iz 20. festivala v Sanremu. 15.30 R. de Obaldia: »Urbi et orbi«. Radijska drama. 17.30 Pri naših pevskih zborih. 18.45 Bednarik: »Pratika«. 19.15 Sedem dni v svetu. 19.30 Melodije iz filmov in revij. 20.30 Iz slovenske folklore: Ljudske pesmi.

Ponedeljek: 11.40 Radio za srednje šole. 12.00 Kitarist Bonfà. 12.10 Kalanova: »Pomenek s poslušavkami«. 13.30 Glasba po željah. 17.35 Jež: Italijanščina po radiu. 17.55 Vaše čtivo. 18.30 Radio za srednje šole. 18.50 Zbor »J. Tomadini«. 21.05 Pripovedniki naše dežele: Neva Godini: »17. septembra«. 21.20 Romantične melodije. 21.45 Kogoj: Sedem pesmi iz »Kraljestva palčkov«.

Torek: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 11.50 Harmonikar Jo Sony. 12.00 Bednarik: »Pratika«. 13.30 Glasba po željah. 18.30 Komorni koncert. 19.00 Otroci pojó. 19.10 Postni govori (6) F. Dolinar: »Blagor usmiljenim«. 19.25 Brownov veliki orkester. 19.45 Zbor »F. Prešeren« iz Boljunca. 20.35 Novak: »Figaro«, glasba za komedijo »Ta veseli dan ali Matiček se ženi«.

Sreda: 11.40 Radio za prvo stopnjo osnovnih šol. 12.10 Liki iz naše preteklosti: »Mirko Filej«, pripravil dr. K. Humar. 13.30 Glasba po željah.. 17.20 Za mlade poslušavce: Sodobne popevke. 17.35 Jež: Italijanščina po radiu. 18.30 Radio za prvo stopnjo osnovnih šol. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Iz potne torbe Milka Matičetovega. 20.35 Simfonični koncert.

Četrtek: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 11.50 Na elektronske orgle igra Cristiano. 12.00 Theuerschuh: »Družinski obzornik«. 13.30 Glasba po željah. 17.35 Jevnikar: »Slovenščina za Slovence«. 17.55 Kako in zakaj. 19.10 Simonitijeva: »Pisani balončki«, radijski tednik za najmlajše. 20.35 M. Gyárfás: »Detektivska igra«.

Petek: 11.40 Radio za drugo stopnjo osnovnih šol. 12.10 Pravni položaj žene v Italiji: Manlio Bellomo (1) »Življenje družinske hčerke med 12. in 15 stoletjem. 13.30 Glasba po željah. 17.20 Za mlade poslušavce: Glasbeni mojstri. 17.35 Jež: Italijanščina po radiu. 18.30 Radio za drugo stopnjo osnovnih šol. 19.10 Postni govori (7) Bojan Ravbar: »Blagor čistim v srcu.«. 20.50 Koncert operne glasbe. 21.30 Caravellijev orkester.

Sobota: 11.35 Šopek slovenskih pesmi. 12.10 Iz starih časov. 13.30 Glasba po željah. 16.10 Operetne melodije. 16.30 Benvenuto Cellini: »Moje življenje«. Deseto nadaljevanje. 16.50 Orkestri in zbori. 17.20 Cerkev v sodobnem svetu. 17.45 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu. 19.10 Po društvih in krožkih: SKAD iz Gorice. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 R. Cortese: »Zelo lahek primer«. Detektivka.

Zavod za mednarodno sociologijo v Gorici (ISIG), ul. A. Diaz 6, nas obvešča, da je prejšnji mesec razposlal odgovornim voditeljem društev goriške pokrajine kratko vprašalno polo. Do danes je odgovorilo približno 40 % društev. Brez dvoma je treba ta precej visoki odstotek pripisati sodelovanju odgovornih organov teh društev. Vzroki, da ni prišlo do višjega odstotka odgovorov, so lahko mnogoštevilni: zgrešeni naslov, ukinjeno delovanje ali pa neki občutek skrbi, da bi ne mogoče zlorabljali informacij. Pri tem želi Zavod za mednarodno sociologijo poudariti, da je namen tega statističnega popisa le znanstvenega značaja. Poleg tega, da bo služil k boljšemu razumevanju socialne strukture naše pokrajine, bo tudi osvetlil nadvse zanimivi pojav socialnega življenja, ki ga predstavljajo društva.

Zato je Zavod prav v teh dneh zopet razposlal vprašalne pole vsem tistim društvom, ki še niso odgovorila.

Vljudno naprošamo odgovorne organe, da nam posredujejo informacije. Vse tiste pa, ki morebiti nikoli niso dobili vprašalne pole, prosimo, če nam lahko sporočijo ime in sedež društva.

OBVESTILA

Obveščamo starše otrok, ki obiskujejo enotno srednjo šolo v Gorici, ul. Randaccio, da se vršijo razgovori s profesorji vsakega četrtega v mesecu od 18. do 19. ure.

Občni zbor Zveze cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem bo v nedeljo, 1. marca ob 18. uri v Trstu v ulici Donizetti 3/I.

Sv. maša za zedinjenje. Apostolstvo sv. Cirila in Metoda na Tržaškem vabi vse člane, somišljenike in prijatelje cirilmetodijske ideje k sv. maši, ki se po namenih Apostolstva daruje vsak prvi četrtek v mesecu v kapeli šolskih sester v ulici delle Docce 34 v Trstu ob 6^{h} zvečer. Prihodnji mesec bo ta sv. maša 5 marca ob 18^{h}.

Gostovanje ljubljanske Opere v Trstu. Opozarjamo na veliko umetniško doživetje, ki ga bo nudila Opera slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane z opero P. I. Čajkovskega »PIKOVA DAMA«. Gostje bodo nastopili dvakrat v Kulturnem domu v Trstu in sicer v soboto, 28. februarja ob 21. uri in v nedeljo, 1. marca ob 16. uri. Opera ima tri dejanja v sedmih slikah. Kraj dogajanja: Petrograd na začetku 19. stoletja. Abonenti imajo 50 % popusta. Prodaja vstopnic se prične v četrtek, 26. februarja in sicer dnevno od 12. do 14. ure. Rezervacije po telefonu 734265.

Tvoj fant. Tako je naslov tretje knjižice za mlade, ki jo je spisal dr. Valter Dermota SDB in je te dni izšla v okviru založbe Knjižic kot 22. številka. Cena 50 lir. Ta knjižica je namenjena predvsem vzgoji odraslih deklet za zakonski stan. Prva mladinska knjižica je bila »Ljubezen ne mine« (že pošla), druga pa »Tvoje dekle«, ki se še dobi, in »Tvoj fant« je tretja. S pridom bodo to dekliško knjižico brali tudi odrasli fantje. Mladim ljudem pa pri tem poudarjamo: za resno pripravo na zakon ne zadostujejo samo knjige in knjižice, tudi ne samo stanovski tečaji in krožki, potrebna je predvsem dobra volja, ki jo moramo krepiti v vsaki dobi življenja z nadnaravnimi sredstvi, zlasti še z molitvijo in z zakramenti.

DAROVI

V sklad za katoliški tisk: N. N. iz Trsta 2.000 lir.

Dr. Dino Vrtovec je daroval po 10.000 lir za sledeče namene: za tiskovni sklad »Katoliškega glasa«, za Katoliški dom v Gorici, za Zavod sv. Družine in za Alojzijevišče.

Za svetoivanski Marijin dom v Trstu: K. E. 10.000 lir, Marija Lozej za Marijino podobo na pročelju (mozaik) 100.000 lir, dr. Darko Cerkvenik ob 5. obletnici očetove smrti 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

POPRAVI! Darovi, ki so bili v prejšnji številki objavljeni pod naslovom za »Katoliški glas«, so dejansko veljali za »Katoliški dom« v Gorici, kar naj darovalci blagohotno vzamejo na znanje. Pač pa se priporočamo tudi za darove za tiskovni sklad »Katoliškega glasa«, kajti očitno postaja, da bo naš tednik brez podpore naših bralcev vedno težje kljuboval neprestanemu porastu izdatkov, ki so v zvezi z izdajanjem lista.

★

Kupujte srečke IV. loterije za Mladinski župnijski dom v Doberdobu! Izžrebanje bo na velikonočni ponedeljek.

★

SKPD »MIRKO FILEJ« IZ GORICE

vabi na izredno zanimivo skioptično predavanje (250 posnetkov), ki ga bo imel **v sredo, 4. marca ob 20.30** v Katoliškem domu v Gorici znani alpinist *dr. J. Andlovec* o lanskem zmagovitem vzponu slovenskih gornikov

NA ANAPURNO V HIMALAJI

Kot je znano, sta lani 22. oktobra dva slovenska alpinista osvojila 7937 visoki vrh Anapurno. Pred njimi je na vrh prišla le ena ekspedicija, tri druge pa so se izjalovile. Prepričani smo, da bodo vsi, ki bodo prišli na ta kulturni večer, doživeli izreden duhovni užitek iz do sedaj nam čisto neznanega sveta.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 70, osmrtnice L 100, več 8% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: *msgr. dr. Fr. Močnik*
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo